

Herstelbeoordeling

Literatuurwetenschap

t.b.v. de accreditatieaanvraag
Literatuur en Samenleving

Faculteit der Geesteswetenschappen
Vrije Universiteit Amsterdam

Quality Assurance Netherlands Universities (QANU)
Catharijnesingel 56
Postbus 8035
3503 RA Utrecht
The Netherlands

Telefoon: 030 230 3100
Fax: 030 230 3129
E-mail: ondersteuning@qanu.nl
Internet: www.qanu.nl

Projectnummer: Q0555

© 2015 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

INHOUD

Rapport over de herstelbeoordeling van de bacheloropleiding Literatuurwetenschap van de Vrije Universiteit Amsterdam.....	5
Administratieve gegevens van de opleiding	5
Administratieve gegevens van de instelling.....	5
Kwantitatieve gegevens over de opleiding	5
Redenen en context	5
Samenstelling van het panel.....	6
Werkwijze van het panel	6
Samenvattend oordeel van het panel.....	8
Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling.....	11
Bijlagen.....	17
Bijlage 1: Curricula vitae van de panelleden	19
Bijlage 2: Beoogde eindkwalificaties	21
Bijlage 3: Overzicht van het curriculum	25
Bijlage 4: Beoordelingsprogramma.....	27
Bijlage 5: Bestudeerde afstudeerscripties en documenten.....	29

Dit rapport is vastgesteld op 16-12-2015.

Rapport over de herstelbeoordeling van de bacheloropleiding Literatuurwetenschap van de Vrije Universiteit Amsterdam

Dit rapport volgt het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO.

Administratieve gegevens van de opleiding

Bacheloropleiding Literatuurwetenschap

Naam van de opleiding:	Literatuurwetenschap
CROHO-nummer:	56802
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	wetenschappelijk (wo)
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	n.v.t.
Locatie(s):	Amsterdam
Variant(en):	voltijd
Vervaldatum accreditatie:	29 juni 2016

Het beoordelingspanel kwam op 26 oktober 2015 bijeen op het kantoor van QANU in Utrecht. Het panel sprak tijdens deze bijeenkomst over het herstel van de bacheloropleiding Literatuurwetenschap van de Faculteit der Geesteswetenschappen van de Vrije Universiteit Amsterdam.

Administratieve gegevens van de instelling

Naam van de instelling:	Vrije Universiteit Amsterdam
Status van de instelling:	bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	voorwaardelijk positief

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

De vereiste kwantitatieve gegevens over de opleiding zijn niet opgenomen in dit rapport. Deze gegevens zijn te vinden in het rapport Taal- en Letterkunde, 2013.

Redenen en context

Op 20, 21 en 22 februari 2013 bezocht een beoordelingspanel verschillende opleidingen van de Faculteit der Letteren (nu onderdeel van de Faculteit der Geesteswetenschappen) aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Tijdens dit bezoek sprak het panel ook met diverse betrokkenen van de bacheloropleiding Literatuurwetenschap. Op basis van documentatie over de opleiding en de gesprekken tijdens het bezoek, beoordeelde het panel standaard 1 (beoogde eindkwalificaties) en standaard 2 (onderwijsleeromgeving) als 'voldoende'. Standaard 3 (toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties) daarentegen, beoordeelde het panel als 'onvoldoende'. Als gevolg van de 'onvoldoende' op standaard 3 en in lijn met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling, trok het panel de conclusie dat de opleiding nog niet voldeed aan de eisen voor basiskwaliteit die een voorwaarde zijn voor heraccreditatie. Deze conclusie legde het panel samen met een aantal aanbevelingen vast in het beoordelingsrapport Taal- en Letterkunde, 2013.

Op basis van de aanbevelingen van het panel schreef het opleidingsmanagement een herstelplan, dat vervolgens ter goedkeuring aan het panel werd voorgelegd. Het panel stemde in met het herstelplan en op 30 juni 2014 werd het herstelplan ook door de NVAO aanvaard. Hiermee werd de geldigheidsduur van de accreditatie verlengd tot en met 29 juni 2016 en kreeg de opleiding een herstelperiode toegekend.

Drie domeindeskundigen uit het beoordelingspanel van 2013 zijn bereid gevonden om het herstel van de bacheloropleiding Literatuurwetenschap te beoordelen. Om tot een weloverwogen oordeel te komen, bestudeerden deze panelleden de stand-van-zaken-notitie, diverse scripties en bijbehorende beoordelingsformulieren, een verslag over het toetsstelsel en het toetsbeleid van de faculteit (zie Bijlage 5). Het oorspronkelijke oordeel op standaard 1 en 2 is nog steeds van kracht en de herstelbeoordeling richt zich daarom enkel op standaard 3: toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties.

Vanaf september 2013 is de bacheloropleiding Literatuurwetenschap samen met de bacheloropleidingen Engelse Taal en Cultuur en Nederlandse Taal en Cultuur opgegaan in de brede bacheloropleiding Literatuur en Samenleving. De bacheloropleiding Literatuurwetenschap is inmiddels in afbouw en de bevindingen van het panel zijn om die reden ook relevant voor de bacheloropleiding Literatuur en Samenleving.

In dit rapport behandelt het beoordelingspanel Literatuurwetenschap 2015 de verbeteringen die sinds 2013 zijn doorgevoerd en geeft het een beschrijving van het herziene oordeel op standaard 3.

Samenstelling van het panel

Het panel dat het herstel van de bacheloropleiding Literatuurwetenschap van de Vrije Universiteit Amsterdam beoordeelde bestond uit:

- Prof. dr. Theo D'haen (voorzitter);
- Dr. Elisabeth van der Linden;
- Prof. dr. Peter Jan Schellens.

Het panel werd ondersteund door Jasne Krooneman MSc, die optrad als secretaris.

De curricula vitae van de panelleden zijn opgenomen in Bijlage 1.

Werkwijze van het panel

Voorbereiding

Ter voorbereiding van de herstelbeoordeling leverde het opleidingsmanagement een stand-van-zaken-notitie, een twaalfstal scripties en bijbehorende beoordelingsformulieren, een verslag over het toetsstelsel en het toetsbeleid van de faculteit. Deze documenten werden door de projectleider (tevens secretaris) aan de panelleden doorgestuurd. In overleg met de voorzitter van het panel stelde de projectleider een beoordelingsprogramma op (zie Bijlage 4). Het NVAO document *Uitgangspunten bij de beoordeling van een opleiding in een herstelperiode* werd voorafgaand aan het beoordelingsmoment door alle panelleden bestudeerd.

Beoordelingsmoment

De beoordeling van het herstel van de bacheloropleiding Literatuurwetenschap vond plaats op 26 oktober 2015 op het kantoor van QANU in Utrecht.

Rapportage

De secretaris schreef een conceptrapport op basis van de bevindingen van het panel. Dit conceptrapport werd vervolgens door alle panelleden gelezen en waar nodig aangepast. Vervolgens werd het conceptrapport tijdens de hoor- en wederhoorprocedure aan het opleidingsmanagement voorgelegd. Zij kregen hierbij de mogelijkheid feitelijke onjuistheden te signaleren. De feedback van het opleidingsmanagement werd in overleg met de voorzitter al dan niet aangepast, en daarna werd het conceptrapport voor een laatste akkoord aan alle panelleden toegestuurd. Pas nadat alle panelleden hadden ingestemd met het rapport, werd dit gefinaliseerd.

Beslisregels

In overeenstemming met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (d.d. 22 november 2011) heeft het panel de volgende definities voor de beoordeling van de afzonderlijke standaarden en de opleiding als geheel gehanteerd:

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs verwacht mag worden van een bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Onvoldoende

De opleiding voldoet niet aan de gangbare basiskwaliteit en vertoont op meerdere vlakken ernstige tekortkomingen.

Voldoende

De opleiding voldoet aan de gangbare basiskwaliteit en vertoont over de volle breedte een acceptabel niveau.

Goed

De opleiding steekt systematisch en over de volle breedte uit boven de gangbare basiskwaliteit.

Excellent

De opleiding steekt systematisch en over de volle breedte ver uit boven de gangbare basiskwaliteit en geldt als een (inter)nationaal voorbeeld.

Samenvattend oordeel van het panel

In februari 2013 bezocht een beoordelingspanel de bacheloropleiding Literatuurwetenschap aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Standaard 1 (beoogde eindkwalificaties) en standaard 2 (onderwijsleeromgeving) werden door het panel als ‘voldoende’ beoordeeld. Standaard 3 (toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties) daarentegen, beoordeelde het panel als ‘onvoldoende’. Als gevolg van de ‘onvoldoende’ op standaard 3 en in lijn met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling, trok het panel de conclusie dat de opleiding niet voldeed aan de eisen voor basiskwaliteit die een voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

Eind oktober 2015 kwamen drie domeindeskundigen uit het beoordelingspanel nogmaals bijeen om na te gaan of de herstelmaatregelen adequaat geïmplementeerd zijn en het gewenste effect tonen. Hierbij maakte het panel gebruik van de stand-van-zaken-notitie, een twaalftal scripties met bijbehorende beoordelingsformulieren, een verslag over het toetsstelsel en het toetsbeleid van de Faculteit der Geesteswetenschappen. Tijdens deze herstelbeoordeling heeft het panel zich alleen op standaard 3 gericht. Het oorspronkelijke oordeel op standaard 1 en 2 is nog steeds van kracht.

Het panel is positief over de maatregelen die zijn genomen om het systeem van toetsing te verbeteren. Zo is er een facultair toetsbeleid opgesteld, controleert een zogenoemde toetskamer jaarlijks steekproefgewijs toetsen en scripties, worden alle werkstukken en scripties op fraude gecontroleerd en heeft de examencommissie sancties bij plagiaat strikter toegepast. Ook het nieuwe scriptiebeoordelingsformulier spreekt het panel aan. Het formulier is overzichtelijk, al blijken docenten het in sommige gevallen lastig te vinden om de beoordelingscategorieën strikt te hanteren. Uit de aangeleverde documentatie komt echter ook naar voren dat verschillende onderdelen van het systeem van toetsing nog niet optimaal functioneren. Zo ontbreekt een toetsplan, waarin het management in kaart brengt hoe en wanneer (jaar en periode) de leerdoelen van de onderwijseenheden getoetst worden en hoe de leerdoelen aansluiten bij de eindkwalificaties van de opleiding. Het effect van de herstelmaatregelen is gezien de kleinschaligheid van de opleiding moeilijk vast te stellen, maar het panel is positief over de nieuwe vastgelegde procedures.

Over aanpassingen in het curriculum is het panel positief. De invoering van de module Methoden en Technieken, het mini-symposium en het scriptiecolloquium kunnen tezamen een positieve bijdrage aan de kwaliteit van de scripties leveren.

De herstelmaatregelen lijken in eerste instantie een positief effect op gerealiseerd niveau te hebben. Voor wat betreft het bereikte eindniveau constateert het panel dat de vier scripties die van deze maatregelen konden profiteren, betrekkelijk coulant zijn beoordeeld maar alle vier van voldoende niveau zijn. Het panel stelt vast dat de opleiding zich op de goede weg van herstel bevindt wanneer alle getroffen maatregelen stevig gehandhaafd worden en ook de laatste voorgenomen maatregelen op korte termijn doorgevoerd worden.

Het panel beoordeelt de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Literatuurwetenschap:

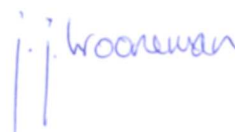
<i>Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties</i>	<i>voldoende</i>
<i>Standaard 2: Onderwijsleeromgeving</i>	<i>voldoende</i>
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

De voorzitter en de secretaris van het panel verklaren hierbij dat alle panelleden kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de herstelbeoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 16-12-2015

Prof. dr. Theo D'haen
(voorzitter)

Jasne Krooneman MSc
(secretaris)

Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting:

Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Relevante onderwerpen uit de beoordeling van 2013

In 2013 bestudeerde een beoordelingspanel het systeem van toetsing bij de bacheloropleiding Literatuurwetenschap. Het panel concludeerde dat de toetsen een goed inzicht gaven in het niveau dat studenten op afzonderlijke modules en op het niveau van de opleiding als geheel hadden bereikt. De toetsen pasten bij de beoogde eindkwalificaties en waren adequaat geconstrueerd. Het toetsbeleid daarentegen, verkeerde volgens het panel nog in de opstartfase. De examencommissie had nog weinig stappen genomen om de kwaliteit van de toetsing te bewaken. Zo werden er nog geen scripties steekproefsgewijs herbeoordeeld en was er nog geen goed zicht op de becijfering. Ook het beleid ter voorkoming van fraude en het uitvoeren van sancties was volgens het panel voor verbetering vatbaar. Hoewel er ten tijde van de visitatie een toetscommissie werd opgericht, had het panel nog geen bewijs dat de in gang gezette kwaliteitsverbetering ook daadwerkelijk voortvarend werd uitgevoerd.

Om na te gaan of studenten bij de afronding van de opleiding de beoogde eindkwalificaties realiseerden, las het panel in eerste instantie vier scripties. Omdat het panel twijfels had over de kwaliteit van deze scripties, las het nog zes extra scripties. Het panel kwam tot twee conclusies. Ten eerste merkte het panel op dat de scripties over het algemeen hoog becijferd waren. In vijf van de tien scripties kwam het panel op een aanzienlijk lager cijfer uit, waarbij het opviel dat er één tot twee punten verschil lag tussen het oordeel van het panel en dat van de instelling. Daarnaast signaleerde het panel dat de kwaliteit van twee scripties op de rand van het toelaatbare balanceerde, en in één geval vond het panel de scriptie onvoldoende. Hoewel het panel ook scripties van goed niveau las, zag het een aantal terugkerende problemen in de scripties van mindere kwaliteit. Regelmatig was de probleemstelling te vaag of te algemeen, ontbrak een duidelijk theoretisch kader en werd er gebruik gemaakt van een zeer beperkte literatuurlijst.

Bevindingen in 2015

Tijdens de herstelperiode is binnen de universiteit gewerkt aan de verbetering van het toetsbeleid. Er is een facultair toetsbeleid opgesteld dat door het faculteitsbestuur op 26 juni 2015 is vastgesteld. Uitgangspunt van dit toetsbeleid is dat toetsen representatief, valide, betrouwbaar, transparant, bruikbaar en vergelijkbaar moeten zijn. De docent is als examinator verantwoordelijk voor de samenstelling van de toets en draagt er zorg voor dat de toets representatief is voor de leerstof van de module. Om na te gaan of de toets als valide en betrouwbaar kan gelden legt de docent de toets voor aan een collega binnen de opleiding. Transparantie wordt onder andere nagestreefd door de wijze van toetsen in de studiehandleiding van de betreffende module en in de studiegids te vermelden. Een toets geldt als bruikbaar wanneer deze past bij de leerstof en bij de groepsgrootte en onderwijsvorm. De docent zorgt er tenslotte voor dat een eventuele herkansing qua inhoud en moeilijkheidsgraad vergelijkbaar is met de eerste toets. Volgens het facultaire toetsbeleid brengt het opleidingsmanagement in het toetsplan in kaart hoe en wanneer de leerdoelen van

de onderwijseenheden getoetst worden en hoe de leerdoelen aansluiten bij de eindkwalificaties. Uit de stand-van-zaken-notitie komt naar voren dat de opleiding Literatuur en Samenleving (waar Literatuurwetenschap nu onder valt) als eerste is begonnen met het opstellen van een toetsplan. Dit is naar verwachting in de eerste helft van het academisch jaar 2015-2016 gereed. Namens en onder eindverantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur van de examencommissie controleert een zogenoemde toetskamer de toetsen en toetsplannen. Deze toetskamer selecteert jaarlijks steekproefgewijs toetsen en scripties per opleiding om er op toe te kunnen zien dat toetsen en scripties voldoen aan kwaliteitseisen, dat de beoordelingen adequaat zijn en dat de collegiale toetsing is uitgevoerd. Middels de toetskamer poogt de examencommissie haar toezicht dus te verscherpen op het niveau van de toetsing en het gerealiseerd eindniveau. Alle werkstukken en scripties worden middels een plagiaatscanner op fraude gecontroleerd. Daarnaast heeft de examencommissie de sancties bij plagiaat strikter toegepast.

Het aangeleverde verslag over het toetssysteem (d.d. 19 september 2015) sluit aan bij de bevindingen van het panel. Het panel stelt vast dat verschillende onderdelen van het systeem van toetsing nog niet optimaal functioneren. Zo is het toetsbeleid pas in juni van dit jaar door het faculteitsbestuur vastgesteld en is het toetsplan van de opleiding nog niet volledig ontwikkeld. Echter, het panel is positief over de maatregelen die zijn genomen om het toetsbeleid te verbeteren. Deze maatregelen zien er op papier goed uit, aldus het panel. Tijdens de vorige visitatie waren er voornamelijk plannen ter verbetering, nu kan de opleiding laten zien dat de plannen geïmplementeerd zijn.

Binnen het kader van de facultaire maatregelen heeft de opleiding Literatuur en Samenleving beleid ontwikkeld ter verbetering van het niveau van de scripties. Zo heeft de opleiding in december 2014 een aantal domeinen geformuleerd waarbinnen studenten hun scriptie kunnen schrijven. Deze domeinen sluiten nauw aan op de modules en de expertise van de scriptiebegeleiders. Daarnaast is er vanaf februari 2014 een scriptiecolloquium geïntroduceerd waarbinnen studenten een onderwerp kiezen, een onderzoeksvraag formuleren, elkaar van feedback voorzien, literatuur leren zoeken, een presentatie geven, informatie ontvangen over de scriptie-opzet en extra uitleg krijgen over academisch schrijven. Binnen dit colloquium worden ook de eindkwalificaties en doelstellingen van de scriptie duidelijk gemaakt en wordt studenten gewezen op het beoordelingsformulier en het feit dat scripties aan fraudecontrole onderworpen worden. Tevens zorgen coördinatoren van het colloquium ervoor dat de scriptiecontracten tussen student en begeleider opgesteld en getekend worden. Ook de beoordelingsprocedure is aangepast. De begeleider beoordeelt de scriptie aan de hand van een beoordelingsformulier. Vervolgens vult ook de tweede lezer een beoordelingsformulier in. De begeleider neemt kennis van de beoordeling van de tweede lezer en voegt daarna de beoordelingen samen. In dit uiteindelijke beoordelingsdocument wordt het eindcijfer vermeld en gemotiveerd aan de hand van beide beoordelingen. Bij een onvoldoende beoordeling door één van beide beoordelaars en bij een eindcijfer van 5.5 wordt een derde lezer ingeschakeld.

De introductie van het scriptiecolloquium is volgens het panel een duidelijke versterking in het curriculum. Het is een verbetering dat studenten nu in de keuze van een scriptieonderwerp worden beperkt door een aantal domeinen en het scriptiecontract is een positieve toevoeging. Ook de aangepaste beoordelingsprocedure wordt door het panel gewaardeerd. Met name het nieuwe beoordelingsformulier spreekt het panel aan. Het formulier is overzichtelijk: het bestaat uit negen criteria en per onderdeel is er ruimte voor een geschreven toelichting. Op ieder criterium kan de beoordelingscategorie onvoldoende, voldoende, goed of zeer goed toegekend worden. Om een 6 als eindcijfer te krijgen moet op alle criteria een voldoende of hoger gescoord worden. Hoewel het panel positief is over deze

scherpe beoordeling, merkt het op dat docenten soms om onduidelijke redenen moeite hebben met het toepassen van de beoordelingscategorieën en dan met een 'n.v.t.' volstaan en soms bij meer dan één criterium een oordeel 'voldoende (zwak)' toekennen. Het panel adviseert het management om nog scherper toe te zien op het gebruik van de beoordelingscategorieën op het beoordelingsformulier.

Vanaf september 2013, nog voor de start van het scriptiecolloquium, zijn er drie herstelmaatregelen binnen het curriculum tot uitvoer gebracht. Ten eerste is de module Methoden en Technieken ingevoerd, hierin doen studenten met behulp van digitale middelen onderzoek naar literatuur. Er wordt in deze module veel aandacht besteed aan de vraag hoe digitale middelen, zoals concordantieprogrammatuur en programmatuur voor de annotatie van teksten, in te zetten om relevante literatuurwetenschappelijke kwesties te onderzoeken. Ten tweede worden alle werkstukken binnen de opleiding consequent teruggedstuurd ter verbetering zodra er meer dan drie evidente taalfouten in zitten. Ten slotte is er voor verdere versterking van mondelinge en schriftelijke presentatievaardigheden een mini-symposium binnen de cursus Academische Vaardigheden geïntroduceerd.

Het panel is gematigd positief over de aanpassingen in het curriculum. De invoering van de module Methoden en Technieken, het mini-symposium en het scriptiecolloquium kunnen tezamen een positieve bijdrage aan de kwaliteit van de scripties leveren. Echter, door de recente invoering van de aanpassingen valt het effect op het gerealiseerde niveau nog niet met zekerheid vast te stellen. Daarnaast is het panel terughoudend in het trekken van een conclusie nu de bacheloropleiding Literatuurwetenschap in de brede bacheloropleiding Literatuur en Samenleving is opgegaan. Volgens het panel zal het eerste effect van de verbetermaatregelen op het eindniveau pas echt zichtbaar zijn als de eerste studenten Literatuur en Samenleving afstuderen.

Om na te gaan of het afstudeerniveau van de studenten sinds de vorige visitatie verbeterd is en of zij de beoogde eindkwalificaties bij de afronding van de opleiding realiseerden, las het panel twaalf scripties. Het panel kon zich niet altijd vinden in de beoordeling van de instelling. Van de twaalf scripties beoordeelde het panel, nadat het vierogen-principe was toegepast, één scriptie als onvoldoende. Het panel merkte op dat in sommige gevallen de scriptie overbodige uitweidingen bevatte of de toegepaste methode twijfelachtig was. In een enkele scriptie zat één of meerdere malen een stijlbreuk in de tekst of bestempelde het panel de schrijfstijl als wollig. In acht gevallen gaf het panel een lagere beoordeling (variërend van 0,5 tot 2 punten), in drie gevallen gaf het panel een hogere beoordeling (variërend van 0,5 tot 1 punt) en met één cijfer was het panel het eens. De opbouw van de eindcijfers was voor het panel door de introductie van het nieuwe beoordelingsformulier duidelijk te volgen.

Voorafgaand aan het beoordelingsmoment heeft het panel de VU om een extra toelichting op de aangeleverde scriptielijst gevraagd. Hieruit kwam naar voren dat in de meerderheid van de aangeleverde scripties de herstelmaatregelen niet zichtbaar konden zijn. Slechts vier van de twaalf scripties zouden volgens de toelichting profijt hebben getrokken van alle herstelmaatregelen die in het kader van het hersteltraject genomen zijn. Om die reden besloot het panel nogmaals naar de inhoud en de beoordeling van de scripties te kijken, ditmaal met een focus op de vier scripties uit juni 2015 waaruit herstel zou moeten blijken. Het panel constateerde dat haar oordelen nog steeds in alle gevallen afweken van de toegekende beoordeling, maar dat de verschillen tussen de beoordeling van de instelling en het panel genivelleerd waren. In drie van de vier scripties gaf het panel een half tot een heel punt lager, in één geval gaf het panel een punt hoger. Geen van de scripties werd na het vierogen-principe als onvoldoende aangemerkt. Hoewel er volgens het panel nog steeds een

betrekkelijk coulante beoordelingscultuur bestaat, lijken de herstelmaatregelen op bescheiden schaal een positief effect op de kwaliteit van de scripties te hebben.

Conclusie

Bacheloropleiding Literatuurwetenschap: het panel beoordeelt Standaard 3 als ‘voldoende’.

Algemeen eindoordeel

Het panel concludeert dat er sinds de vorige visitatie diverse herstelmaatregelen opgesteld en doorgevoerd zijn. Zo stond het toetsbeleid in 2013 nog in de opstartfase en had de examencommissie nog weinig stappen genomen om de kwaliteit van toetsing te bewaken. Dit is volgens het panel aanzienlijk verbeterd. Het toetsbeleid is nu officieel ingevoerd en ook het functioneren van de examencommissie heeft verdere aandacht gekregen. Het panel is positief over de nieuwe en vastgelegde procedures. Echter, vanwege de recente invoering van het toetsbeleid en het ontbreken van een toetsplan, kan het panel nog geen uitspraak doen over het effect van deze maatregelen.

Als het panel zich richt op de vier scripties die in juni 2015 zijn afgerond, ziet het een verbetering van het niveau en de begeleiding tijdens de scriptieprocedure. Daarnaast is er een scherpere controle van de examencommissie op fraude en zijn sancties strikter gehanteerd. Het panel merkt op dat er nog steeds een betrekkelijk coulante beoordelingscultuur heerst, maar dat de discrepantie tussen de beoordeling van de instelling en het panel kleiner is geworden. Het panel stelt vast dat de opleiding zich op de goede weg van herstel bevindt wanneer alle getroffen maatregelen stevig gehandhaafd worden en de laatste voorgenomen maatregelen op korte termijn doorgevoerd worden.

Conclusie

Het panel beoordeelt de *bacheloropleiding Literatuurwetenschap* als ‘voldoende’.

Bijlagen

Bijlage 1: Curricula vitae van de panelleden

Prof. dr. T. (Theo) D'haen (voorzitter) is sinds 2002 hoogleraar in Engelse en Vergelijkende Literatuurwetenschap aan de Katholieke Universiteit Leuven. Hij behaalde in 1981 zijn doctorstitel aan de Universiteit van Massachusetts. Daarna doceerde hij onder andere aan de Universiteit Leiden en de Universiteit Utrecht. D'haen bekleedde aan de Universiteit Leiden en de Katholieke Universiteit Leuven diverse bestuurlijke functies, waaronder die van departementshoofd. Verder was hij gastprofessor aan de Sorbonne (2004), Wenen (2011) en Harvard (2007), waar hij eveneens senior research fellow was (2011). D'haen heeft diverse recente wetenschappelijke publicaties op zijn naam staan en was voorzitter van FILLM (2008-2011). Hij was als commissielid betrokken bij the International Comparative Literature Association, the International American Studies Association en de Academia Europaea.

Dr. E.H. (Elisabeth) van der Linden studeerde Frans, Italiaans en Roemeens aan de Rijksuniversiteit Groningen en werkte daarna enkele jaren als docent Nederlands aan de universiteit van Boekarest. Van 1979 tot 2009 werkte zij aan de Universiteit van Amsterdam, eerst als ud en later als uhd, bij de opleidingen Frans en Roemeens. In 1985 promoveerde zij op een studie naar grammaticakennis van het Frans door T2-leerders van die taal. Sindsdien publiceerde zij artikelen en boeken over eerste- en tweedetaalverwerving van het Frans, Italiaans, Roemeens en Nederlands.

Prof. dr. P.J.M.C. (Peter Jan) Schellens was hoogleraar Toegepaste Taalkunde aan de Universiteit Twente (1986-2004) en hoogleraar Taalbeheersing aan de Radboud Universiteit Nijmegen (2004-2013). Hij studeerde Nederlands en Algemene Taalwetenschap in Utrecht en promoveerde daar in 1985 op een argumentatieanalytisch proefschrift, *Redelijke argumenten*. Hij gaf onderwijs in de opleidingen Toegepaste Communicatiewetenschap (UT), Bedrijfscommunicatie (RUN) en Nederlands (UU en RUN). Hij publiceerde over communicatiekundig ontwerpen en argumentatie en stijl in persuasieve teksten. Hij was onder meer decaan van de faculteit Wijsbegeerte en Maatschappijwetenschappen in Enschede en voorzitter van de afdeling Nederlandse taal en cultuur in Nijmegen.

Bijlage 2: Beoogde eindkwalificaties

De bacheloropleiding Literatuurwetenschap heeft twee soorten eindkwalificaties: facultaire eindkwalificaties en opleidingsspecifieke eindkwalificaties.

Facultaire eindtermen: Geschiedenis (tot en met cohort 2012, Nederlandse Taal- en Letterkunde, Engelse Taal en Cultuur, Franse Taal en Cultuur, Literatuurwetenschap, CIW (tot en met cohort 2012), Taalwetenschap, Kunstgeschiedenis, Algemene Cultuurwetenschappen, Archeologie, Oudheidkunde, Griekse en Latijnse Taal en Cultuur

De eindtermen waaraan de letterenstudent bij afsluiting van de bacheloropleiding moet voldoen kunnen in grote lijnen als volgt worden omschreven:

Intellectuele basisvaardigheden

- Logisch kunnen redeneren;
- Redeneerwijzen in het vakgebied kunnen herkennen;
- Kunnen reflecteren op eigen denken en doen en daardoor bijsturen;
- Besef van ethische, normatieve en expressieve denkwijzen in het wetenschappelijk denken, evenals kennis van en inzicht in de waarden en dilemma's die, gegeven het waardenpluralisme in de maatschappij, een rol spelen in het licht van traditie en levensovertuiging;
- In staat zijn te communiceren over de resultaten van leren en denken met vakgenoten en niet-vakgenoten;
- Kunnen debatteren over het vakgebied en de plaats van het vakgebied in de maatschappij, verschillende waardenverzamelingen vanuit verschillende perspectieven in discussie kunnen brengen, en op grond van gedegen kennis een eigen standpunt kunnen verdedigen.

Onderzoekende houding

- Het vermogen om verbanden en nieuwe gezichtspunten te ontdekken;
- Een kritisch oordeel kunnen vormen over eigen conclusies;
- In staat zijn kennis te herzien, uit te breiden en toe te passen;
- Een houding van levenslang leren verwerven.

Disciplinaire kennis

- In staat zijn de grondslagen, de structuur en de geschiedenis van het vakgebied te begrijpen en te interpreteren;
- In staat zijn de wijzen waarop waarheidsvinding en theorievorming in het vakgebied plaatsvinden te begrijpen en toe te passen en een onderzoek binnen de discipline op waarde te schatten;
- Kennis hebben van en het accuraat kunnen toepassen van analysetechnieken van het vakgebied.

Vakoverstijgende vaardigheden

- Beschikken over een zekere kennis en bepaalde vaardigheden uit andere vakgebieden;
- Beschikken over een multi-disciplinaire houding en in staat zijn om in een multi-disciplinair team te werken.

Opleidingspecifieke eindtermen van de Bachelor Literatuurwetenschap (zoals opgenomen in de OER 2014-2015, als meest recente versie)

Doelstellingen

Om een goede balans te garanderen tussen flexibele vaardigheden en vakbekwaamheid, en om afgestudeerden af te leveren die uitgerust zijn om een blijvende rol te spelen in een steeds veranderende en internationalere samenleving, biedt de opleiding een onderwijsprogramma dat de student in staat stelt:

- een volledig scala van flexibel inzetbare vaardigheden op te bouwen (op het gebied van lezen, tekstbegrip, analyse, coördinatie van complexe taken, mondelinge en schriftelijke presentatie van complexe ideeën);
- een volledige beroepsmatige competentie te verwerven op het gebied van de Engelse taal en cultuur, door een voldoende breed overzicht te bieden over alle belangrijke aspecten van het vak, en met name de gelegenheid om zich te specialiseren in één deelgebied;
- het vermogen te verwerven om op zelfstandige en professionele wijze problemen op te lossen, en theorie en praktijk te integreren gedurende de hele opleiding;
- kennis van en inzicht in de waarden die aan het wetenschapsproces ten grondslag liggen te verwerven;
- verantwoorde keuzes te maken op basis van kennis van en inzicht in intellectuele en academische waarden zoals een kritische instelling, integriteit, vasthoudendheid en creativiteit;
- vaardigheden aan te leren die nodig zijn om goed te kunnen functioneren in een maatschappelijke functie waarbij een beroep wordt gedaan op competentie met betrekking tot de Engelse taal en cultuur;
- inzicht in het maatschappelijk waardenpluralisme te verwerven.

Eindtermen

Kennis

- de afgestudeerde heeft een basiskennis van de internationale literatuurgeschiedenis in het bijzonder die van West-Europa, inclusief kennis van de geschiedenis van de poëtische opvattingen;
- de afgestudeerde heeft een goede kennis van de internationale literatuurgeschiedenis sinds circa 1750 in verhouding tot andere media;
- de afgestudeerde heeft een grondige kennis van de theorievorming in de moderne literatuurwetenschap (vraagstukken, begrippen, theorieën) en enige kennis van de geschiedenis van het vak;
- de afgestudeerde heeft relevante kennis van de theorievorming in verwante disciplines (filosofie, psychologie, geschiedenis, sociologie);
- de afgestudeerde heeft inzicht in de beginselen van de wetenschapsfilosofie en van de in de literatuurwetenschap gebruikte methodes;
- de afgestudeerde heeft specialistische kennis van één van de vraagstukken en methodes in de hedendaagse literatuurwetenschap.

Vaardigheden

- de afgestudeerde beschikt over tekstanalytische vaardigheden (de afgestudeerde kan tekstbeschrijvende begrippen toepassen en vertoont inzicht in de beginselen van de interpretatie);
- de afgestudeerde is in staat om (literatuur)wetenschappelijke problemen te analyseren en kritisch om te gaan met wetenschappelijke argumenten;

- de afgestudeerde is in staat om literaire en wetenschappelijke teksten met gemak in drie moderne talen te lezen (Nederlands, Engels, plus een andere moderne Europese taal);
- de afgestudeerde beschikt over een actieve beheersing van het Engels, zowel mondeling als schriftelijk;
- de afgestudeerde is in staat om met de literatuur verbonden problemen in onderzoekbare termen te formuleren;
- de afgestudeerde is in staat om één literatuurwetenschappelijke methode toe te passen;
- de afgestudeerde kan op een heldere en gestructureerde manier zowel mondeling als schriftelijk verslag doen van wetenschappelijke problemen.

Bijlage 3: Overzicht van het curriculum

Vanaf 2013-2014 is er geen instroom meer mogelijk.

Voor oudere jaars studenten Literatuurwetenschap die gekozen hebben voor een combinatie van twee majoren.

Major Literatuurwetenschap

	periode 1	periode 2 en 3	periode 4	periode 5 en 6
jaar 3			Art and Society	(9 stp)
			Bachelorscriptie colloquium literatuurwetenschap	(3 stp)
			Bachelorscriptie literatuurwetenschap	(9 stp)

Bijlage 4: Beoordelingsprogramma

Herstelbeoordeling Literatuurwetenschap, Vrije Universiteit Amsterdam			
Datum: 26 oktober 2015 Locatie: QANU Catharijnesingel 56 3503 RA Utrecht +31 30 230 31 00			
13.00-13.30	Welkom/ontvangst	Lunch	Panelleden: Prof. dr. T. (Theo) D'haen (voorzitter) Dr. E.H. (Elisabeth) van der Linden Prof.dr. P.J.M.C. (Peter Jan) Schellens
13.30-15.00	Bacheloropleiding Literatuur en Samenleving (55823)	Herbeoordeling standaard 3	
15.00-15.15	Afronding	Koffie/thee	

Bijlage 5: Bestudeerde afstudeerscripties en documenten

Voor de herstelbeoordeling heeft het panel de afstudeerscripties bestudeerd van de studenten met de volgende studentnummers:

2055325	1878735	1935186	1949063	2510032	2515785
1967231	2509779	2500546	2160404	1935275	1962787

Het panel heeft daarnaast de volgende documenten/e-mails bestudeerd:

- Verslag van de uitvoering van het herstelplan voor de Bachelor Literatuurwetenschap (d.d. 10 september 2015);
- Verslag over het toetsstelsel (d.d. 19 september 2015);
- Toetsbeleid Faculteit der Geesteswetenschappen (d.d. 26 juni 2015);
- Toelichting op aangeleverde scriptielijst door Dr. Liesbeth Geudeke (e-mail ontvangen op 12 oktober 2015);
- Toelichting op aangeleverde scriptielijst door Prof. dr. Lieven Decock (e-mail ontvangen op 15 oktober 2015).